

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor závěrečné práce: **Jana Navrátilová**

Název práce: **Komunikace a výchova slyšícího dítěte v neslyšící rodině**

Vedoucí závěrečné práce: **Mgr. BcA. Pavel Kučera, Ph.D.**

(hodnocení: zvolenou kategorii hodnocení označte x)

1. Problémová oblast (záměr práce)	ano	jen částečně	ne
Problémová oblast závěrečné práce je stanovena v souladu s aktuálními vědeckými poznatky v dané oblasti		x	

2. Cíle práce	ano	jen částečně	ne
Cíle práce jsou formulovány jasně a konkrétně	x		
Cíle práce jsou formulovány v souladu se stanovenou problémovou oblastí.	x		
Cíle odpovídají struktuře závěrečné práce		x	
Stanovené cíle byly naplněny	x		

3. Teoretická východiska práce	ano	jen částečně	ne
V práci jsou rozpracovány klíčové kategorie, které zakládají její teoretický rámec.		x	
Téma je náročné na zpracování teoretických poznatků	x		
Autor pracuje s aktuální odbornou literaturou a zdroji		x	
Autor provádí analýzu a hodnocení aktuálního stavu zkoumání v dané oblasti a vyvozuje závěry pro praktickou část práce		x	
Použité zdroje a prameny korespondují s tematickým zaměřením práce	x		
Práce vychází z primárních zdrojů	x		

4. Praktická část práce	ano	jen částečně	ne
Autor volí adekvátní metody a postupy s ohledem na tematické zaměření práce	x		
Autor správně používá metody a postupy sběru a zpracování empirických dat	x		
Autor vyvozuje platnost závěrů s ohledem na zjištěné údaje	x		
Praktická část práce je náročná na zpracování empirických dat		x	

5. Formální náležitosti	ano	jen částečně	ne
Práce je logicky uspořádána	x		
Práce má přiměřenou stylistickou úroveň		x	
Odkazy a citace jsou v souladu s platnou citační normou		x	
Práce má vhodnou grafickou úpravu (úprava textu, grafů, tabulek, příloh atd.)		x	

6. Hodnoticí kategorie specifické pro obor	ano	jen částečně	ne
Práce je v souladu se studijním zaměřením studentky	x		
Přínos pro speciálněpedagogickou praxi	x		
Nároky na specifické dovednosti studenta		x	

7. Připomínky a otázky k obhajobě:

Bakalářská práce Jany Navrátilové se zaměřuje na problematiku výchovy slyšícího dítěte v rodině, kde jsou rodiče neslyšící, a na to, jaké komunikační systémy se v rodině používají. Studentka se rozhodla téma zpracovat tak, že provedla rozhovory s každou z rodin, vždy v zastoupení slyšícího potomka a neslyšící matky. Práce přináší zajímavý vhled do situace (a minulosti) každé z rodin a srovnává, v čem jsou si podobné a v čem se liší.

V teoretické části studentka přibližuje problematiku sluchového postižení, komunikačních systémů osob se sluchovým postižením, vysvětluje akronym CODA, bilingvismus; jedna z kapitol je věnována specifikům výchovy a komunikace osob CODA. Praktická část se věnuje studentčinu výzkumu, jeho výsledkům a diskuzi zjištěných dat. Téma práce je zajímavé a zpracované vhodným způsobem.

K práci mám několik připomínek. Po obsahové stránce postrádám opodstatnění zařazení podkapitoly 1.2 Diagnostika sluchových vad a poruch. Domnívám se, že přímo nesouvisí s tématem práce.

Naopak bych doporučila rozvést podkapitolu 1.3 pojednávající o komunikačních systémech osob se sluchovým postižením, protože zkoumání způsobu/ů komunikace v rodinách byl jeden z hlavních cílů práce.

Dále bych studentku ráda upozornila na některé terminologické a faktické nesrovnalosti. Např. při psaní o CODA studentka mluví takřka výhradně o *dětech*, v celé práci se nevyskytuje slovo *potomek*, ačkoli studentka píše, že „*některé děti ... preferují např. práci tlumočnicka*“ (s. 12), z čehož implicitně vyplývá, že mluví i o dospělých, nikoli pouze o dětech. V kapitole, kde je zmíněna organizace CODA v České republice, mi chybí celý název organizace (CODA – slyšící potomci neslyšících rodičů, o. s.) a informace o současném stavu; studentka čerpá z publikace z r. 2008.

Na některých místech (např. na s. 11 a 13) se studentka vyjadřuje nepřesně o verbální a neverbální komunikaci. Z jejího textu vyplývá, že za verbální komunikaci považuje mluvenou češtinu, psaná forma většinového jazyka zmíněna není a znakový jazyk je zmíněn téměř v kontrastu k verbální komunikaci (viz s. 13: „*dítě... se setkává s komunitou Neslyšících a se znakovým jazykem. Takové dítě nemá potřebu verbálně komunikovat. Znamená to tedy, že mluvená čeština není rozvíjena.*“). V práci, která je přímo zaměřená na různé formy komunikace, očekávám v tomto směru terminologickou jednoznačnost a přesnost.

Většinu **citací** studentka uvádí správně jak v textu (odkazy), tak v seznamu bibliografických citací na konci práce. Několik bodů mé zpětné vazby se ale týká i této oblasti, protože např. na s. 17 dole studentka odkazuje na zdroj *upmd.cz, 2008*. Mezi bibliografickými citacemi je hůře dohledatelný, protože odkaz v textu neodpovídá formálně citační normě.

Další problém vidím v citování publikace, na niž je v textu odkazováno *Langer, 2021*. Citace je neúplná a název publikace uvádí studentka před letopočtem. Spíše drobnější chyba je, že studentka nepíše v seznamu bibliografických citací názvy některých knih kurzívou. Na dvou místech je v odkazech na Munkšnáblovou, 2014 překlep v příjmení autorky.

V textu se vyskytují **pravopisné chyby**, které zbytečně snižují úroveň práce. Konkrétně mám na mysli chyby v interpunkci (nadbytečné i chybějící čárky, psaní uvozovek), záměny spojovníku a pomlčky. Občas se opakuje stejné slovo v témže odstavci několikrát (např. *rozvoj* na s. 18). Studentka často rozděluje věty na několik samostatných částí, což je bohužel na úkor plynulosti textu a v některých případech to ztěžuje pochopení smyslu textu (viz např. na s. 8, 10, 13, 14, 15 apod. – konkrétní příklady samostatně stojících vět: „*Neslyšící rodiče a tři slyšící děti.*“; „*Oblastní unie neslyšících Olomouc.*“). Celkové **grafické zpracování** je dobré. V práci se vyskytuje několik drobných nedostatků: studentka nepoužívá pevnou mezeru, takže na koncích řádků v mnoha případech zůstala spojka *a*. Obsah (osnova práce na začátku) je psán jiným písmem než zbytek práce.

Otázky k obhajobě:

1. Vnímala jste při realizaci rozhovorů jazykovou bariéru?
2. Funguje nadále organizace CODA – slyšící potomci neslyšících rodičů, o. s.?
3. Vysvětlíte, co je verbální a neverbální komunikace. Uvedte konkrétní příklady a objasněte souvislost s různými komunikačními systémy, které v bakalářské práci uvádíte.
4. Proč je důležité správně citovat zdroje? Domníváte se, že citování souvisí s etikou?
5. Dohleďte informace, které byste potřebovala k doplnění/opravě bibliografické citace studijní opory od Jiřího Langer: *Surdopedie 1*. Na obhajobu práce prosím přineste správný a úplný tvar citace s sebou.

6. Na s. 16 uvádíte, že „*neexistuje žádný přesný návod, jak mezi sebou komunikovat, nebo jak vychovávat dítě*“. Je to skutečně pravda? Nenapadají Vás příklady publikací, které se touto problematikou zabývají?
7. Bylo by možné dohledat k Vašemu tématu aktuálnější zdroje, např. v zahraniční literatuře? Měla jste nějaký důvod, proč jste cizojazyčné zdroje nepoužila?
8. Popište prosím limity práce.

Práce je doporučena k obhajobě.

Navržený klasifikační stupeň: C/D

V Olomouci dne 13. 5. 2023

Mgr. Martina Tumová

oponentka bakalářské práce